

ny bog

Større bøger på dansk om forsteninger er sjældne. Faktisk har man i en lille årrække ikke kunnet få nogen i boghandlen. Sidste efterår udkom imidlertid en ny stor bog, som mange af landets forsteningssamlere kan få glæde af. Ifølge sin egen indledning henvender den sig især til et naturhistoriestuderende publikum.

Bogen hedder PALÆONTOLOGI. FOSSILE INVERTEBRATER. Dette vil straks sige den indviende, at der er tale om de hvirvelløse dyrs historie gennem jordperioderne, sådan som denne historie vises af forsteningerne. Heldigvis behøver man iøvrigt ikke at være forhåndsindviet for at kunne læse bogen. Den forklarer sig selv undervejs.

Der er først 40 siders orientering om interessante emner, der kommer sagen ved. Der fortælles om forsteninger (fossiler) som sådanne, om systemet i dyreriget og om reglerne for navngivning af arterne. Hvad en art er diskuteres med henblik på den "palæontologiske art". Forskellige former for dyrs vækst og variation holdes frem, fordi disse forhold har betydning for den rette tolkning af forsteningerne. Udviklingens veje diskuteres ligesom forsteningernes rolle for aldersbestemmelse af jord- og stenlagene i naturen. Der redegøres for synspunkter og resultater i udforskningen af fossile dyr i deres miljø, det ældste liv og dets forudsætninger diskuteres, og indledningen slutter med en oversigt over træk af invertebraternes systematiske inddeling.

Bogens "egentlige" del er på 362 sider. De cirka 190.000 kendte fossile invertebratarter kan naturligvis anbringes i det almindelige zoologiske system, og dets hovedelementer og udvalgte slægter og arter præsenteres i bogen. Dyrene beskrives klart, og man får hver gang besked om dyrenes levevis, geologiske udbredelse og -betydning. Hvor de fossile former med fordel kan belyses af viden om nulevende dyr, er denne viden lagt frem.

Et væsentligt grundlag har bogen i den ansete "Treatise on Invertebrate Paleontology", som under amerikaneren R.C. Moore's redaktion bind for bind har været under udgivelse siden 1953. En mangel ved den foreliggende bog er iøvrigt, at den ikke selv bringer boglister.

Bogens meget store illustrationsmateriale er tegnet specielt til den, eventuelt efter eksisterende figurer, og resultatet præsenterer sig nydeligt. Selv med tegningerne og de mange nævnte eksempler fra Danmark og Skandinavien kan bogen ikke bruges som et egentligt bestemmelsesværk for de fossile arter, man finder her i landet. Bogen har da også først og fremmest til hensigt at give et sammenhængende billede af de hvirvelløse dyr i fortiden, og dette mål er nået i det omfang det er muligt i et etbindsværk.

DATA: Wienberg Rasmussen: Palæontologi. Fossile invertebrater. Illustreret af Christian Rasmussen. Scandinavian University Books, Munksgård, København 1969. 420 sider, ill., pris kr. 135. (Også Universitetsforlaget (Oslo, Bergen) og Läromedelsforlagen (Stockholm, Göteborg, Lund)).